

1(16). – С.74–77. 4. Пеняк Ю.С. Формування та ефективність використання оборотних засобів сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Ю.С. Пеняк; ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х., 2010. – 20 с. 5. Хуторской П.А. Влияние обеспеченности сельскохозяйственных предприятий оборотными средствами на эффективность производства / П.А.Хуторской // Збірник наукових праць Луганського національного аграрного університету. - Луганськ. – 2007 – №51(74). – С. 310-315. 6. Василішин С.І. Ефективність використання оборотних засобів, їх облік та оцінка: монографія / М.Ф. Огійчук, С.І. Василішин; за ред. проф. М.Ф. Огійчука. – К.: Алерта, 2014. – 338 с. 7. Огійчук М.Ф. Економетричне моделювання ефективності використання оборотних засобів сільськогосподарських підприємств / М.Ф. Огійчук, С.І. Василішин // Облік і фінанси. – 2014. – №1(63). – С.120-126. 8. Половнікова С.Ю. Теоретичні засади формування механізму ресурсозбереження / С.Ю. Половнікова // Держава та регіони. – 2004. – №6. – С. 209-210.

Шлафман Н.Л.

*доктор економічних наук, старший науковий співробітник, професор
кафедри економіки та моделювання ринкових відносин
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова,
м. Одеса, Україна*

ПОДОЛАННЯ ДИСПРОПОРЦІЙ СОЦІАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Для більшості країн світу, у т.ч. і країн Європейського Союзу (ЄС), розвиток підприємництва є невід'ємною складовою економічної і соціальної політики. Отже, справедливо розглядати соціальний потенціал підприємництва як показник соціально-економічного розвитку суспільства [1]. Адже, з одного боку, підприємництво є фактором соціально-економічного прогресу, а з іншого – в умовах соціально-економічного прогресу воно буде розвиватися високими темпами, цілком реалізуючи свій соціальний потенціал. Під соціальним потенціалом підприємництва ми будемо розуміти категорію, що характеризує сукупні можливості і здатності суспільства, соціальних груп та індивідів до підприємницької діяльності. Однак, розвиток соціального потенціалу підприємництва багато в чому визначає таке явище, як бідність населення, яка, у сучасних умовах, являє собою нездатність забезпечити людині споживання матеріальних і соціальних благ на рівні, достатньому для досягнення і підтримки її конкурентоздатності на ринку праці і/або для активної участі в житті регіонального соціуму. Саме бідність визначає обмеженість доступу значної частини населення нашої країни до ресурсів розвитку: якісних послуг освіти й охорони здоров'я, можливості успішної соціалізації молоді, тощо, а отже – реалізації власного підприємницького потенціалу. Так, відповідно до критеріїв ООН, більше 60% населення України перебуває за межею бідності, тому що має дохід менше 6000 доларів на рік. За купівельною спроможністю населення України займає передостаннє місце серед країн Європи. В поточному році відбувається подальше зниження реальних доходів населення: за даними Державної служби статистики України, в серпні 2015 р. реальна заробітна плата знизилася майже на 24% в порівнянні з серпнем 2014 р. Як показав аналіз вартісної структури прожиткового мінімуму, в Україні основна частина витрат приходить на групу продовольчих товарів – 55%, що характерно для слаборозвинених країн, тоді як у розвинутих країнах питома вага цих витрат складає 10-15%, зокрема у США – 15,4%, у Канаді - 14 % [2].

Якщо розглядати проблему бідності в Україні, то необхідно відзначити, що на початковому етапі ринкових перетворень бідними були переважно соціально вразливі верстви населення, тобто мала місце так звана «соціальна» бідність, то сьогодні переважна більшість бідних – це працездатні члени суспільства, що одержують низькі

доходи, тобто переважає «економічна» бідність. Основними причинами такого стану є низький рівень заробітних плат, затримки з їх виплатою, безробіття, тощо. Це призводить до таких негативних наслідків, як: деактивізація економічної діяльності працездатного населення країни, їх професійна деградація, а отже - стримування процесу формування середнього класу, як соціальної основи економічного розвитку, погіршення здоров'я, зниження якості освіти населення, зростання смертності. В усіх країнах, що проводять політику зниження бідності, застосовуються єдині принципи встановлення прожиткового мінімуму, визначені конвенцією МОП № 117 (ст. 5, ч. 2) і Конвенцією МОП № 82 (ст. 9, ч. 2): «...При встановленні прожиткового мінімуму приймаються до уваги такі основні потреби родин трудящих як продукти харчування, їхня калорійність, житло, одяг, медичне обслуговування й освіта». Склад споживчого кошика різних країн, що застосовують цей метод виміру бідності, варіює в залежності від рівня економічного розвитку країни і уявлень суспільства про стандарти якості та рівня життя. Однак у розвинутих країнах методологія розрахунку споживчого бюджету відрізняється від методології, що використовується на пострадянському просторі. У цих країнах (США, Германия, Іспанія тощо) при складанні споживчого кошика використовується дані про динаміку споживання населенням різних товарів і послуг, на відміну від країн СНГ (у тому складі й України), де споживчий кошик – це мінімальний набір продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг, необхідних для збереження здоров'я людини і забезпечення її життєдіяльності. За даними Doing Business 2015, Україна займає 96 місце серед 189 країн за рейтингом сприятливості умов для підприємницької діяльності, тоді як пострадянські країни мають значно вищі рейтинги: Казахстан – 77, Молдова – 63, Росія – 62, а Беларусь – 57. А за показником «оподаткування» Україна займає 108 місце, тоді як Казахстан – 17, Росія – 49, Беларусь – 60, Молдова - 70 [3].

Отже, все вищезазначене дозволяє зробити висновок про необхідність усунення диспропорцій у розвитку соціального потенціалу як України в цілому, так і підприємницької діяльності, зокрема, в контексті сталого розвитку країни, для чого необхідно забезпечити підвищення якості життя та здоров'я населення шляхом довгострокових державних програм в області підвищення його доходів, а саме:

1. Створити умови для формування розвинутого і досить ємного ринку праці, в якому найбільш численними суб'єктами будуть виступати наймані працівники, що складатимуть не менше 60-70% від загальної чисельності економічно активного населення, з низькою часткою тіньового ринку (не перевищуючою 5-10% від чисельності економічно активного населення) і безробітних (не перевищуючої 3-5%), для чого:

– розробити і затвердити програму реформи заробітної плати до 2020р., спрямовану на її максимальну легалізацію, значне збільшення фонду оплати праці, за рахунок підвищення частки оплати праці до рівня 20-25% від загальних витрат на виробництво продукції. Для цього зменшити навантаження на фонд оплати праці шляхом встановлення для роботодавців ставки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у розмірі 15%;

– невідкладно переглянути набір продуктів харчування, достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я, а також мінімальний набір непродовольчих товарів та мінімальний набір послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості, та змінити, відповідно до фактичних витрат населення, співвідношення продовольчих та непродовольчих товарів, а також послуг відповідно до реальних показників витрат та з урахуванням потреб нормального відтворення людини. Крім того, законодавчо закріпити перегляд наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг, з урахуванням яких визначається величина прожиткового мінімуму відповідно до Закону України «Про прожитковий мінімум» не рідше, ніж 1 раз на рік;

– відновити практику розробки державних програм зайнятості населення, забезпечених відповідними механізмами реалізації і фінансовими ресурсами;

– впровадити моніторинг ринку праці, що дозволить виявити тенденції попиту та пропозиції робочої сили, обґрунтувати раціональну структуру та обсяги підготовки

кадрів в установах усіх видів професійної освіти. За результатами моніторингу можна виявити потреби територій в робочій силі, тенденції її попиту та пропозиції, обґрунтувати раціональну структуру та обсяги підготовки кадрів в установах професійної освіти, що є найважливішою передумовою адекватності ринку освітніх послуг ринку праці, визначення стратегії навчальних закладів щодо підготовки та працевлаштування випускників.

2. З метою усунення диспропорцій у розподіленні населення за рівнем середньодушових еквівалентних загальних доходів:

– реформувати податок на доходи фізичних осіб таким чином: при розрахунку податку на доходи фізичних осіб закріпити законодавчо не податкову соціальну пільгу, а неоподатковуваний мінімум щомісячного доходу на рівні мінімальної заробітної плати;

– виконати рекомендації ООН щодо співвідношення мінімальної і середньої зарплати штатного працівника на рівні 50%.

Збільшення, внаслідок реалізації запропонованого комплексу заходів, середньої зарплати в Україні дозволить компенсувати втрати Пенсійного фонду від зменшення ставки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування для роботодавців та забезпечити відновлення і розвиток соціального потенціалу підприємництва у країні у контексті її сталого розвитку.

Література: 1. Бурганова Э.Ф. Малый бизнес: социальный потенциал, управление / Дисс. к.соц.н.– С.-Петербург, 1999.– 130 с. [С.52]. 2. Чья корзина тяжелее? Сравнение потребительских корзин в России и США. – [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://h.ua/story/349108/#ixzz3nbq7Ftjw> 3. Doing Business 2015 / The International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank. – [Електронне джерело]. – Режим доступу: www.worldbank.org.

Писаренко Т.М.

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту
*Луцький національний технічний університет,
м. Луцьк, Україна*

ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ, ЯК ЕЛЕМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Стратегічне управління в умовах глобалізації економіки репрезентує новий етап розвитку управлінського обліку – розвиток стратегічного управлінського обліку.

Дослідженням теоретичних аспектів стратегічного управлінського обліку займалися вітчизняні і зарубіжні науковці. Серед них варто виділити праці П.Й. Атамаса, Ф.Ф. Бутинця, П.М. Гарасима, С.Ф. Голова, З.В. Гуцайлюка, К. Друри, Р.Ентоні, Г.П. Журавля, О.В. Карпенка, Т.П. Карпова, Г.Г. Кірейцева, А.Н. Кузьминського, Ю.А. Кузьминського, О.В. Лишиленка, М.Р. Лучка, Е. Майера, Р.Манна, Г.В. Мисака, М.Г. Михайлова, Д. Міддлтона, Л.В. Нападовської, Г.В. Нашкерської, П.П. Немчинова, Ж.К. Нестеренка, Б.Нідлза, С.Н. Ніколаєвої, М.Я. Остап'юка, В.Ф.Палія, М.С. Пушкаря, Б. Райана, В.І. Савича, Я.В. Соколова, В.В.Сопка, П.Я. Хомина, М.Г. Чумаченка та ін. авторів. Не зважаючи на значну кількість публікацій, питання сутності стратегічного управлінського обліку, його функцій, принципів, методики організації залишається актуальними.

Метою написання тез є визначення сутності та основних завдань стратегічного управлінського обліку, розкриття сутності податкового планування при розробці стратегії розвитку господарської одиниці.

Стратегічний управлінський облік виступає інформаційною підтримкою